

2000-2004

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Η Κρήτη υπήρξε από τα παλαιότερα χρόνια πρωταγωνιστής στα οράματα της ελευθερίας, της κοινωνικής αλλαγής και της ανάπτυξης. Με τους αγώνες που έδωσε η Κρήτη προσέφερε μια συμπαγή βάση στις προοδευτικές πολιτικές δυνάμεις, για να προχωρήσουν σε μια πορεία αλλαγής. Σε μια πορεία που την τελευταία δεκαετία μεταμόρφωσε την Ελλάδα από μια χώρα φτώχης και σε υστέρηση, σε μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες στην Ευρώπη. Η Ελλάδα σήμερα συμπορεύεται και συναποφασίζει μαζί με άλλες ισχυρές οικονομίες, από τις οποίες για πολλά χρόνια απείχαμε σημαντικά και πιστεύαμε ότι ποτέ δεν θα φτάσουμε να γίνουμε ισότιμοι εταίροι και συνδιαμορφωτές.

Κλείνουμε σε λίγες μέρες τη μεγαλύτερη και σταθερότερη περίοδο δημοκρατικής διακυβέρνησης της χώρας στην ιστορία της. Η περίοδος αυτή έχει αφήσει ανεξίτηλα ίχνη. Έχει μεταβάλει την εικόνα της χώρας και μαζί με αυτήν και την εικόνα της Κρήτης. Η Κρήτη σήμερα είναι ένα πρότυπο ανάπτυξης που συνδυάζει ισορροπημένα νέες υποδομές μεταφορών, ενέργειας, τεχνολογίας και περιβάλλοντος με ιδιαίτερα επιτυχείς επιχειρηματικές παρεμβάσεις στους τομείς του Τουρισμού, της Ναυτιλίας, της Μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και των Κατασκευών. Η Κρήτη σήμερα αποτελεί ένα από τα δυναμικότερα τμήματα της Ελληνικής Οικονομίας με κορυφαία θέση στην αύξηση του ΑΕΠ, τις επενδύσεις, την απασχόληση, την ιδιωτική κατανάλωση.

- Τα επιτεύγματα αυτά είναι κυρίως αποτέλεσμα της δημιουργικότητας των Κρητικών αλλά και συγκεκριμένων πολιτικών μας.

Πολιτικών, με τις οποίες δημιουργήσαμε και συνεχίζουμε να διαμορφώνουμε ένα περιβάλλον που ευνοεί την επιχειρηματικότητα, ενισχύει τη συμμετοχή των πολιτών στην διαδικασία της ανάπτυξης, την καινοτομία και τη δημιουργικότητα.

Με τη φορολογική μεταρρύθμιση, με χρηματοδοτήσεις από το Γ' ΚΠΣ που υπερβαίνουν κατά 45% το μέσο επίπεδο της χώρας, με ενισχύσεις μέσω του αναπτυξιακού νόμου η ώθηση που έχει δοθεί στην επιχειρηματικότητα έχει αποδώσει καρπούς. Η απελευθέρωση του επιχειρηματικού δυναμικού της οικονομίας της Κρήτης είναι πηγή επενδύσεων και ανάπτυξης, εργαλείο για την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση και προϋπόθεση για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Συνεχίζουμε αυτήν την πολιτική μας με περαιτέρω δομές στήριξης, όπως το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών Επιχειρήσεων που συστήσαμε για διευκόλυνση της πρόσβασης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε κεφάλαια. Με την λειτουργία 36 Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) στην Κρήτη, μειώνουμε το διαχειριστικό κόστος των επιχειρήσεων δεδομένου ότι τα ΚΕΠ διεκπεραιώνουν κατά 35% διαδικασίες που αφορούν επιχειρήσεις.

Στον τομέα των υποδομών στήριξης της επιχειρηματικότητας, μετά την ενίσχυση του Βιοτεχνικού Πάρκου Χανίων, έργου προηγούμενων περιόδων, χρηματοδοτήσαμε την επέκταση της Βιομηχανικής Περιοχής Ηρακλείου και το Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης. Δημιουργούμε 5 νέες ΒΕΠΕ: Ανώπολης Ηρακλείου, Ρεθύμνου, Αγίου Νικολάου, Αρκαλοχωρίου και Φοινικιάς Ηρακλείου.

Την περίοδο 1995-2001, οι συνολικές επενδύσεις αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 13%, με αποτέλεσμα η συμμετοχή των επενδύσεων στο

Προϊόν της Κρήτης να ανέρχεται στο 35%, ποσοστό πολύ μεγαλύτερο από το μέσο όρο της χώρας (23%). Αντίστοιχα αυξήθηκε και η δημιουργία νέων τουριστικών κλινών αύξηση κατά 28% την τελευταία δεκαετία σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας (20%). Τουριστικές κλίνες δημιουργήθηκαν και στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές, όπου τετραπλασιάστηκε ο αριθμός κλινών ανά κάτοικο.

- Ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης και των πολιτικών μας, στην Κρήτη επιτεύχθηκε ένα από τα **χαμηλότερα επίπεδα ανεργίας** στη χώρα. Η ανεργία μειώνεται για τέταρτη συνεχή χρονιά και βρίσκεται στο 5% (μέσα 2003), από το 8,6% του 1999. Οι νέοι άνεργοι μειώθηκαν κατά 2,5 χιλιάδες από τις 5,6 χιλιάδες το 1999, μείωση 45%. Οι νέες άνεργες μειώθηκαν κατά 39%. Οι μακροχρόνια άνεργοι μειώθηκαν κατά 46%, από τις 10 χιλιάδες το 1999 σε 5,4 χιλιάδες στα μέσα του 2003. Η σημαντική μείωση της ανεργίας των νέων αποτελεί ίσως την καλύτερη δικαίωση της πολιτικής μας στην Κρήτη, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι προσπάθειες μας κάμπτονται και ότι η καταπολέμηση της ανεργίας δεν αποτελεί πρώτο και κύριο στόχο.
- Συνδεδεμένη με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, τη βελτίωση στην ποιότητα ζωής και την ευημερία στην ύπαιθρο είναι και η έμφαση που δώσαμε στη δημιουργία, αναβάθμιση και επέκταση του **δικτύου υποδομών μεταφορών** και ενέργειας.

Κορυφαία επενδυτική προτεραιότητα θεωρούμε την ριζική αναβάθμιση του Βόρειου Οδικού Άξονα σε αυτοκινητόδρομο διεθνών προδιαγραφών από το Καστέλι έως την Σητεία και την Ιεράπετρα με την πρόσθετη απαιτούμενη σύνδεση Σούδας-Αεροδρομίου Χανίων. Για την ριζική αναβάθμιση του Β.Ο.Α.Κ. προετοιμάζεται από το ΥΠΕΧΩΔΕ συνολική μελέτη που θα

προσδιορίσει νέα ποιοτικά χαρακτηριστικά, νέα λειτουργικά δεδομένα ως προς την σύνδεση με τα μεγάλα αστικά κέντρα, ενδεχομένως απαιτούμενες νέες χαράξεις και θα επιτρέψει τη διακήρυξη νέων έργων. Θεωρούμε ότι η ριζική αναβάθμιση αποτελεί στρατηγική επένδυση πρώτης προτεραιότητας και αναγνωρίζουμε την καθυστέρηση. Παράλληλα προχωράμε με συνεχείς παρεμβάσεις, υπό εξέλιξη ή υπό δημοπράτηση, σε επί μέρους ριζικές αναβαθμίσεις. Ολοκληρώθηκαν οι παρεμβάσεις: Γούρνες – Χερσόνησος, Γαλατάς – Κολυμπάρι, β' κλάδος Γάζι – Ηράκλειο, Χερσόνησος – Σταλίδα, Φρούζι – Παχιά Άμμος και οι Παρακάμψεις Σητείας, Ρεθύμνου και Χανίων. Σε εξέλιξη βρίσκονται άλλα τμήματα του Β.Ο.Α.Κ.: τα τμήματα Χαμέζι-Σητεία, οι Παρακάμψεις Ηρακλείου και Ρεθύμνου, το Τμήμα Πλατανιά-Ταυρωνίτη, αξίας 88 Μ€ (30 δισ. δρχ.). Δημοπρατείται η κατασκευή του β' κλάδου της παράκαμψης Ηρακλείου από το Γάζι μέχρι τις Γούβες. Κατασκευάζονται ή βελτιώνονται 10 οδικοί κόμβοι για την διασύνδεση με τα αστικά κέντρα, αναβαθμίζοντας την λειτουργικότητα και την ασφάλεια του Β.Ο.Α.Κ..

Παράλληλα βελτιώνεται ο οδικός άξονας Ηράκλειο – Βιάνος – Ιεράπετρα, 31 χλμ. αξίας 72 Μ€ (24,5 δισ. δρχ.). Σε εξέλιξη βρίσκονται οι παρεμβάσεις στον άξονα Ηράκλειο – Αγία Βαρβάρα – Άγιοι Δέκα. Ολοκληρώνονται έργα αξίας 29 Μ€ (10 δισ. δρχ.) στο τμήμα Ηράκλειο - Αγία Βαρβάρα και δημοπρατούνται οι παρεμβάσεις Αγία Βαρβάρα – Άγιοι Δέκα, Προϋπολογισμού 44 Μ€ (15 δισ. δρχ.).

Προγραμματίζουμε την ενίσχυση του Νότιου Οδικού Άξονα: Ρέθυμνο – Μοίρες – Άνω Βιάννο – Ιεράπετρα, για να εξυπηρετήσει την ανάπτυξη και την αγροτική οικονομία της περιοχής (θερμοκήπια). Η Παράκαμψη του Μακρύ – Γιαλού θα χρηματοδοτηθεί από το αποθεματικό του ΠΕΠ για να ξεκινήσει η διαδικασία δημοπράτησης την άνοιξη.

Αναβαθμίζονται τα αεροδρόμια της Κρήτης με έργα επεκτάσεων που ολοκληρώθηκαν ήδη ή βρίσκονται σε φάσεις υλοποίησης, στο Ηράκλειο (4 δισ. δρχ.), τα Χανιά (4,5 δισ. δρχ.) και στην Σητεία (5,8 δισ. δρχ.). Οι θαλάσσιες προσβάσεις βελτιώνονται με σειρά έργων επέκτασης ή βελτίωσης των λιμενικών ή χερσαίων εγκαταστάσεων στα λιμάνια: Χώρας Σφακίων, Κισσάμου, Ρεθύμνου και Ηρακλείου, αλλά και με άλλα μικρότερα έργα: βελτιώσεις μαρίνων, αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών, αλιευτικά καταφύγια. Αξιοποιούμε περαιτέρω τις σημαντικές επενδύσεις που έγιναν ήδη στα λιμάνια της Κρήτης με λειτουργική ιεράρχηση του ρόλου τους και προβολή και ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των λιμένων Ηρακλείου και Σούδας στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου.

- Δώσαμε τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη της **αγροτικής οικονομίας**. Η Πολιτική που ακολουθήσαμε εξασφάλισε στους Έλληνες αγρότες το υψηλότερο κατά μέσο όρο ποσό δημοσιονομικής στήριξης ανά στρέμμα καλλιεργούμενης γης μεταξύ όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης του αγροτικού εισοδήματος αυξήθηκαν οι βασικές συντάξεις του ΟΓΑ κατά 30€, θεσπίστηκε η πλήρης απαλλαγή φόρου μεταβίβασης αγροτικής γης και άλλα ευεργετικά φορολογικά μέτρα, μειώθηκε ο ειδικός φόρος πετρελαίου κατά 224€ τον τόνο. Ειδικά στην Κρήτη, το γεωργικό εισόδημα αυξήθηκε κατά 12% την τελευταία τριετία σημειώνοντας μια από τις μεγαλύτερες αυξήσεις στην Ε.Ε..

Υιοθετήσαμε σημαντικά μέτρα για τη ανάπτυξη και ανασυγκρότηση της υπαίθρου στην Κρήτη, όπου διατίθενται κατά κεφαλήν ενισχύσεις για έργα και παρεμβάσεις που φθάνουν τα 850 € και είναι κατά 50% υψηλότερες από ό,τι για το σύνολο της χώρας. Ενισχύσαμε τις ορεινές και μειονεκτικές

περιοχές με συνολική χρηματοδότηση ύψους 235 Μ€ (80 δισ.δρχ.). Ενισχύσαμε τον δυναμικό τομέα των θερμοκηπίων και γενικότερα την ανταγωνιστικότητα των εκμεταλλεύσεων με επενδύσεις εκσυγχρονισμού. Ήδη χρηματοδοτούμε 1.407 Σχέδια Βελτίωσης φυτικής και ζωικής παραγωγής, 56 σχέδια μεταποίησης, εμπορίας και 2000 επενδυτικά σχέδια αγροτών. Δημιουργούμε συμπληρωματικές πηγές αγροτικού Εισοδήματος με την προώθηση 230 επενδυτικών σχεδίων εγκαταστάσεων και υποδομών εναλλακτικού τουρισμού, ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς, αξιοποίησης και εμπορίας πρότυπων γεωργικών προϊόντων. Ενισχύουμε την Βιολογική γεωργία και την ποιοτική παραγωγή.

Πρωθούμε τη δημιουργία ανταγωνιστικού τομέα τροφίμων με χρηματοδότηση 100 επενδυτικών σχεδίων βιοκαλλιεργητών, την προώθηση 9 πιλοτικών σχεδίων τεχνικής στήριξης ανάπτυξης αγροτικών προϊόντων, την υιοθέτηση μιας πιο επιθετικής πολιτικής μάρκετινγκ για τα αγροτικά προϊόντα και τα προϊόντα ονομασίας προέλευσης. Η χρήση του Διαδικτύου για την προβολή προϊόντων ποιότητας, η συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις, η πρόσβαση στις Διεθνείς Αγορές, ενθαρρύνονται και ενισχύονται οικονομικά.

Χρηματοδοτούμε 4 κτηνοτροφικά πάρκα, αλιευτικά καταφύγια, εγγειοβελτιωτικά έργα: λιμνοδεξαμενές, αρδευτικά δίκτυα, με μείζονες παρεμβάσεις, τα Φράγματα ποταμών Αμαρίου, Αποσελέμη, Φανερωμένης, ενώ ξεκίνησε και η διαδικασία δημοπράτησης του Φράγματος Βαλσαμιώτη.

- Στην Κρήτη υλοποιούμε μια **Ολοκληρωμένη Ενεργειακή Πολιτική** με αντικείμενο την εξασφάλιση ενεργειακής επάρκειας με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος. Στόχος μας είναι η εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού και η αξιόπιστη κάλυψη της ζήτησης σε περιόδους

αιχμής. Στόχος μας είναι παράλληλα η περαιτέρω ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και η χρήση περιβαλλοντικά φιλικών ενεργειακών τεχνολογιών. Η Κρήτη μπορεί να γίνει μία «πρότυπη» περιφέρεια, ένα κέντρο επίδειξης και ανταλλαγής εμπειριών και μεταφοράς τεχνογνωσίας για εκτεταμένες πρότυπες εφαρμογές στην παραγωγή ενέργειας.

Στην οκταετία έχουν γίνει σημαντικές επενδύσεις προς την κατεύθυνση αυτή. Εκσυγχρονίστηκε και επεκτάθηκε ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής στα Χανιά (επένδυση 35 Μ€), ενώ είναι σε εξέλιξη επένδυση ύψους 235 Μ€ στον Αθερινόλακο για την κατασκευή νέου σταθμού ηλεκτροπαραγωγής που πρόκειται να ολοκληρωθεί εντός του 2004. Τα αιολικά πάρκα που λειτουργούν στην Κρήτη παράγουν σήμερα το 10% της ηλεκτρικής ενέργειας. Με το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Εφαρμογής για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η Κρήτη έχει αναδειχθεί σε πρωτοπόρο περιφέρεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και έχει βραβευθεί για αυτό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- Στον τομέα της **Υγείας** οχυρώσαμε την Κρήτη επί δύο οκταετίες με υποδομές, ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό και στελέχωση που την καθιστούν μία «αυτοδύναμη» Υγειονομική Περιφέρεια. Η διακυβέρνησή μας έχει να επιδείξει το Γενικό Νοσοκομείο Χανίων, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του Βενιζέλειου, την επέκταση του Νοσοκομείου Αγίου Νικολάου, που ήρθαν να προστεθούν στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, επίτευγμα και αυτό προηγούμενης διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Με τις νέες υποδομές υγείας που δημιουργήσαμε στην Κρήτη, μειώθηκαν οι ανισότητες και οι ανάγκες μετακίνησης. Αυξήσαμε πολύ περισσότερο από το μέσο όρο της χώρας τις κλίνες και τους γιατρούς στα νοσοκομεία της Κρήτης. Την τελευταία δεκαετία, ο αριθμός των

νοσοκομειακών κλινών αυξανόταν σταθερά (κατά 70%) ενώ την περίοδο 1994 – 2001, προστέθηκαν 5 γιατροί ανά 10 εργαζόμενους γιατρούς. Και οι δύο ρυθμοί ανάπτυξης υπερβαίνουν αυτούς του μέσου όρου της χώρας. Ετσι φτάσαμε σε αναλογία 5 κλινών ανά 1.000 κατοίκους για τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ, ενώ όσον αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, η Κρήτη κατατάσσεται στην τρίτη και τέταρτη θέση αντίστοιχα σε σχέση με τις υπόλοιπες υγειονομικές περιφέρειες.

Στην πρόνοια μεταξύ άλλων, δημιουργήσαμε 108 μονάδες για το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» που εξυπηρετούν 1.000 πολίτες, ενώ παρέχουμε και αυξάνουμε το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ) σε 22.000 χαμηλοσυνταξιούχους στην Κρήτη.

- Σημαντική βελτίωση πετύχαμε και στο χώρο της **Παιδείας** όχι μόνο σε σχέση με τις υποδομές, αλλά και με το επίπεδο και το εύρος των υπηρεσιών που προσφέρονται. Σήμερα η Κρήτη υπερβαίνει τον μέσο όρο της χώρας σε αναλογία μαθητών ανά κάτοικο, σε αναλογία δημόσιων σχολείων ανά 10.000 κατοίκους, σε σχολικές υποδομές (αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκες, εργαστήρια). Το ποσοστό των Δημοτικών σχολείων που λειτουργούν αποκλειστικά πρωί, χωρίς διπλοβάρδιες είναι 93%. Δώσαμε ιδιαίτερη έμφαση τα τελευταία χρόνια στην εισαγωγή της πληροφορικής και του διαδικτύου στην εκπαίδευση. Όλα τα γυμνάσια, λύκεια και ΤΕΕ και περισσότερα από τα μισά δημοτικά είναι συνδεδεμένα με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και το Διαδίκτυο. Επεκτείνεται η λειτουργία του Ολοήμερου σχολείου, της Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης, των τάξεων ένταξης και επανένταξης ατόμων ειδικών κατηγοριών.
- **Η Τριτοβάθμια εκπαίδευση και τα Κέντρα Έρευνας** αποτελούν ισχυρούς αναπτυξιακούς μοχλούς στην Κρήτη:

- το Πανεπιστήμιο Κρήτης με 17 τμήματα (στο Ρέθυμνο και Ηράκλειο),
- το Πολυτεχνείο Κρήτης στα Χανιά με 4 τμήματα,
- το ΤΕΙ Κρήτης με 17 τμήματα (στα Χανιά, Ρέθυμνο, Σητεία, Ιεράπετρα, Αγ.Νικόλαο),
- το ΙΤΕ, το Ιδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, με εξειδίκευση στη μοριακή βιολογία και βιοτεχνολογία, τις τεχνολογίες λέιζερ, την πληροφορική, τις εφαρμογές τηλεματικής και τα υπολογιστικά μαθηματικά,
- το Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας (ΙΘΑΒΙΚ),
- το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ),
- οι Ερευνητικές μονάδες του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘΙΑΓΕ).

Τα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα αναπτύσσονται με νέες κτιριακές εγκαταστάσεις και συνεχή επέκταση και ανανέωση του τεχνολογικού τους εξοπλισμού. Κατά την περίοδο 1998-2003 ο αριθμός των εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Κρήτη αυξήθηκε κατά 50% από 4.000 σε 6.000. Εξ' ίσου σημαντική είναι και η αύξηση του αριθμού των μεταπτυχιακών φοιτητών. Τα Πανεπιστήμια συμβάλλουν άμεσα στην ανάπτυξη της Κρήτης με την δημιουργία θέσεων εργασίας, την εισροή πόρων, την προσέλκυση φοιτητών και την αντίστοιχη διεύρυνση της αγοράς, την ανάπτυξη επιστημονικού, θεματικού, συνεδριακού τουρισμού. Έμμεσα συμβάλλουν με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των Επιχειρήσεων που συνεργάζονται με τα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της παραγωγής και των προϊόντων τους.

Σήμερα δεν διαδίδουμε απλώς τεχνολογία στην Κρήτη, την παράγουμε από ένα σύγχρονο δίκτυο εγκαταστάσεων, διεθνώς ανταγωνιστικό, όσον αφορά την διεκδίκηση Ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων Έρευνας και Τεχνολογίας

αλλά και την συνεργασία με Επιχειρήσεις. Σήμερα οι καθηγητές των Πανεπιστημίων και οι Ερευνητές δεν μεταφέρουν απλώς γνώση στους φοιτητές τους, παράγουν τεχνολογία και τη συνδέουν με την παραγωγή. Η γνώση δεν περιορίζεται στα ακαδημαϊκά συγγράμματα, τίθεται σε εφαρμογή σε όλους τους τομείς της οικονομίας για να τους καταστήσει πιο ανταγωνιστικούς και πιο ωφέλιμους.

- Έχουμε αναγνωρίσει ότι η βιοποικιλότητα και το **προστατευόμενο περιβάλλον**, ο απaráμιλλος ιστορικός και πολιτιστικός πλούτος της Κρήτης αποτελούν σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια στην ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού. Στόχος μας είναι η ποιότητα, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η προσέλκυση τουριστών υψηλού επιπέδου. Ήδη πλέον του 15% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος δημιουργείται από τουριστικές δραστηριότητες, ο τουρισμός αποτελεί τη σύγχρονη «βιομηχανία» της Κρήτης. Το ποσοστό αυτό θα αυξηθεί, αξιοποιώντας σωστά και τη μεγάλη ευκαιρία που δίνεται στη χώρα μας και στην Κρήτη με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Θέλω να τονίσω ότι εκτός από την προβολή της Περιφέρειας, στο Ηράκλειο κατασκευάζονται Ολυμπιακά έργα συνολικής χρηματοδότησης 116 Μ€ (40 δισ. δρχ.).
- Έχοντας δώσει έμφαση στη **βιώσιμη ανάπτυξη** προωθήσαμε έργα και πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος, τη διαχείριση λυμάτων, την βιολογική καλλιέργεια, την αντιμετώπιση της ερημοποίησης και την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στη διαχείριση **στερεών αποβλήτων** πετύχαμε έγκριση από το Ταμείο Συνοχής της πρότασής μας ύψους 32 Μ€ (11δισ. δρχ.) για διαχείριση απορριμμάτων στους νομούς Ηρακλείου, Ρεθύμνης και Λασιθίου.

Στην Κρήτη, περιορίστηκε αισθητά ο αριθμός των ανεξέλεγκτων χωματερών και ολοκληρώθηκαν έργα νέων ΧΥΤΑ, αποχετευτικών δικτύων και βιολογικών καθαρισμών, για την προστασία του περιβάλλοντος. Χαρακτηριστική είναι η παρέμβασή μας στον Κουρουπητό αξίας 31Μ€ (10,5 δισ. δρχ.) όπου επιτύχαμε την οριστική λύση του προβλήματος. Τα έργα στον Κουρουπητό ήδη υλοποιούνται και πρόκειται να ολοκληρωθούν εντός του 2004.

- Η επιτυχής υλοποίηση του Γ΄ ΚΠΣ στην Κρήτη, η επίδοση που επέδειξε στην επιτάχυνση της Εκτέλεσης των έργων, έχει ως αποτέλεσμα την **αύξηση των πόρων** που θα διατεθούν για επενδύσεις στην Κρήτη κατά την προσεχή τετραετία. Έχει ήδη αποφασισθεί η ενίσχυση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης με επιπλέον πόρους 56 Μ€ (19 δισ. δρχ.) ενώ θα προστεθούν άλλα 70 Μ€ (24 δισ. δρχ.) από τα Κεντρικά Προγράμματα του Γ΄ ΚΠΣ.

Στην τετραετία 2004 – 2008 η περιφέρεια της Κρήτης προχωράει μπροστά στην κατάκτηση της θέσης που της αξίζει ως κέντρο αναπτυξιακό, τεχνολογικό, πολιτισμικό και τουριστικό στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Με σχέδιο, όραμα και διασφαλισμένους πόρους η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είναι σε θέση να εγγυηθεί:

- την ολοκλήρωση των μεγάλων υποδομών μεταφορών και ενέργειας
- την ενίσχυση της σύγχρονης αγροτικής παραγωγής με έναν σαφή προσανατολισμό στα νέα καταναλωτικά πρότυπα και προϊόντα,
- την ανάπτυξη σύγχρονων εγκαταστάσεων θεματικού και οικολογικού τουρισμού, με στόχο τον ποιοτικό τουρισμό,
- την καθιέρωση της Κρήτης ως ερευνητικού και τεχνολογικού πόλου στη ΝΑ Μεσόγειο και τη διασύνδεση της Πανεπιστημιακής κοινότητας με νέες

προοπτικές επιχειρηματικότητας για την επίτευξη πρωτοποριακής και βιώσιμης ανάπτυξης

- την επιτάχυνση της ανάπτυξης στην Κρητική ενδοχώρα με στόχο την πλήρη αποκατάσταση της ισορροπίας μεταξύ των περιοχών του νησιού, και ιδιαίτερα των ορεινών όγκων και την ολοκλήρωση όλων των κάθετων αξόνων της Περιφέρειας.
- Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είναι σε θέση να εγγυηθεί ότι η Ανάπτυξη θα συνεχισθεί σε ένα πολιτικό πλαίσιο που επιδιώκει σταθερά την κοινωνική συνοχή, την καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας, την ενίσχυση του Κράτους Πρόνοιας, την οικονομική και κοινωνική στήριξη των ασθενέστερων μελών της Κοινωνίας.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει όραμα και σχέδιο περαιτέρω ανάπτυξης για την Κρήτη. Είναι η ανάδειξη της Κρήτης σε αναπτυξιακό κέντρο της Νοτιανατολικής Μεσογείου στον τουρισμό, την αγροτική παραγωγή, τη μεταποίηση, το εμπόριο και τις υπηρεσίες, την έρευνα και την τεχνολογία. Με την συνετή οικονομική μας πολιτική εξασφάλισαμε τους πόρους που απαιτούνται για την υλοποίηση αυτού του οράματος. Έχουμε την πολιτική βούληση, τις κοινωνικές συμμαχίες και ισχυρή διεθνή θέση για να το επιτύχουμε. Με την στήριξη του Ελληνικού Λαού, την στήριξη της δημοκρατικής Κρήτης, θα έχουμε και την δυνατότητα, όλοι μαζί, να συνεχίσουμε!